

Kaderbrief 2012

Inhoudsopgave

1	Ontwerpbesluit	4
2	Voorwoord	5
3	Beleidsambities 'Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst'	5
3.1	Infrastructuur	5
3.2	Openbaar Vervoer	6
3.3	Water	6
3.4	Klimaat	6
3.5	Milieu	6
3.6	Ruimte en Wonen	6
3.7	Economie, recreatie en toerisme	7
3.8	Landbouw en visserij	8
3.9	Natuur en landschap	8
3.10	Cultuur en media	8
3.11	Jeugdzorg en welzijn	9
3.12	Bestuur en Europa	9
4	Begrotingsbeleid	10
4.1	Duurzaam Financieel Evenwicht	10
4.1.1	Robuust begrotingsbeleid	10
4.1.2	Budgettaire discipline	10
4.2	Focus op kerntaken	11
4.3	Greep op investeringen en onderhoud	12
4.4	Greep op reserves	12
5	Financieel perspectief 2011-2015	13
5.1	Algemene ontwikkelingen	13
5.2	Algemene structurele dekkingsmiddelen	13
5.2.1	Provinciefonds	13
5.2.2	Opcenten motorrijtuigenbelasting	14
5.3	Algemene incidentele dekkingsmiddelen	15
5.3.1	Dividenden	15
5.3.2	Renteresultaat	15
5.4	Het rekeningresultaat over 2010	15
5.5	De algemene reserve en het weerstandsvermogen	16
2	Kaderbrief 2012	

6	Meerjarenraming 2011-2015	17
6.1	Geactualiseerde meerjarenraming 2011-2015	17
6.2	Herijking Financieel kader 2011-2015 in coalitieakkoord	18
6.3	Nieuw Beleid Coalitieakkoord	20
6.3.1	Nieuw Beleid 2011-2015	20
6.3.2	Infrastructuurfonds Mobiliteit	21

1 Ontwerpbesluit

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gezien de voordracht van Gedeputeerde Staten;

Besluiten:

1. In te stemmen met de financiële uitgangspunten die in de kaderbrief 2012 zijn opgenomen.
2. De kaderbrief 2012 vast te stellen.

2 Voorwoord

Voor u ligt de kaderbrief 2012.

In de Financiële verordening is opgenomen dat ons college van GS tijdig voor het zomerreces aan Provinciale Staten de concept-kaderbrief ter vaststelling toezenden. In de kaderbrief zijn opgenomen de voorgestelde uitgangspunten en de programmaïndeling voor de begroting 2012

Op 18 april 2011 hebben Provinciale Staten een nieuw college van Gedeputeerde Staten benoemd en het coalitieakkoord vastgesteld. In het coalitieakkoord, 'Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst', is vastgelegd welke zaken wij met welke middelen gaan aanpakken.

In deze kaderbrief leggen wij aan Provinciale Staten de keuzes voor die wij willen maken bij de begroting 2012 en de meerjarenraming 2013-2015. Ook doen wij een voorstel over het te realiseren begrotingsbeleid.

3 Beleidsambities 'Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst'

Het coalitieakkoord is de basis voor het opstellen van de begroting 2012 en de daarin opgenomen meerjarenraming. Onderstaand geven we, naar analogie van het coalitieakkoord, per beleidsterrein aan waar we onze prioriteiten willen leggen voor het begrotingsjaar 2012 ten aanzien van beleidsvoorbereidende en beleidsuitvoerende activiteiten.

Hieronder is per thema aangegeven welke doelen wij per thema willen realiseren.

3.1 Infrastructuur

Ons college zet zich de komende vier jaar in voor een uitstekend wegennet in Noord-Holland. Juist in tijden waarin de economische groei achterblijft, is het investeren in de goede bereikbaarheid, meer dan ooit noodzakelijk. Het college gaat bestaande knelpunten aanpakken, zoals op de N201. Wij realiseren de Westfriisaweg en stellen middelen beschikbaar om het Rijk over te halen knelpunten in het Rijkswegennet op te lossen, zoals het aanleggen van de verbinding A8-A9. In samenwerking met het Rijk, de provincie Zuid-Holland en overige partners zetten wij verder in op de verbinding van de N205-N206.

Door versneld afschrijven ontstaat ruim € 300 miljoen vrije ruimte welke wij gebruiken voor het dekken van de investering- en onderhoudskosten van een Infrastructuurfonds Mobiliteit.

Wij hebben voor het Programma fietsimpuls € 10 miljoen gereserveerd. De bereikbaarheid met de fiets van OV-knooppunten is hierbij een bijzonder aandachtspunt. De huidige regeling zal worden aangepast naar een 50% - 50% regeling in de uitvoering met gemeenten.

Ons college streeft bovendien naar een 24-uurs brug- en sluisbediening, om een goede doorstroming op de (water)wegen in de Provincie te waarborgen. Wij zijn er daarbij voorstander van dat de schippers die gebruik maken van de 24-uurs bediening bijdragen in de exploitatiekosten.

3.2 Openbaar Vervoer

Ons college komt met een integraal openbaar vervoer-concept. Dit concept is gebaseerd op het afstemmen van alle systemen en investeringen. Daarbij maken wij onderscheid tussen een grofmazig netwerk van stamlijnen tussen OV-knooppunten en een fijnmazig onderliggend netwerk met een vorm van ketenvervoer waar fietsbereikbaarheid onderdeel van uit maakt. Wij gaan hoogwaardige openbaar vervoervoorzieningen uitbreiden, bijvoorbeeld door aanleg van de oosttak van de zuidtangent, een vrije busbaan in Velsen, en de aanleg van een vrij liggende HOV-infrastructuur tussen huizen en Hilversum.

In Randstadverband zullen wij kijken of het openbaar vervoer verder verbeterd kan worden. Uitgangspunt hierbij is een gezamenlijke visie op een samenhangend Randstad-net (R-net). Wij handhaven de provinciale bijdrage voor de Zuidas.

3.3 Water

De versterking van de zwakke schakels start deze periode. Ons college wil dat de versterking van de Noordzeekust zandig en zeewaarts geschiedt. De versterking wordt tevens aangegrepen om de regio te versterken met een kwaliteitsimpuls voor de badplaatsen. In aansluiting op de generieke maatregelen van de Deltacommissie willen wij een kleinschalige pilot zelfvoorzienende zoetwaterberging.

Bij de aanleg van waterbergingen kijken wij goed naar recreatieve mogelijkheden.

De provincie controleert de kwaliteit van het zwemwater. Wij streven ernaar dat het aantal zwemplekken toeneemt tot 120 in 2015.

3.4 Klimaat

Windmolens op zee bieden economische kansen voor de kop van Noord-Holland. Ons uitgangspunt is dat opschaling naar een grotere molen gepaard gaat met het weghalen van een aantal kleinere molens met een evenredig vermogen. Wij willen geen toename van het aantal windmolens op land.

Wij zetten in op innovatieve vormen van duurzame energie en richten mede daarom een Energy Board op. In deze board werken stakeholders die actief zijn op het terrein van duurzame energie samen om kennis en initiatieven te bundelen. Dit moet leiden tot een krachtige positionering van het noordelijk deel van de provincie op het gebied van duurzame energie.

3.5 Milieu

Wij werken aan een dekkend stelsel van regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) voor vergunningverlening en handhaving in Noord-Holland.

Na ondertekening van de intentieovereenkomst voor deelname aan een op te richten RUD Noordzeekanaalgebied zijn er diverse ontwikkelingen geweest. Gezien deze dynamiek zullen wij, alvorens nu verdere stappen te zetten met de RUD Noordzeekanaalgebied, de actuele stand van zaken in de provincie in beeld brengen. De inbreng van taken in de RUD Noordzeekanaalgebied zal in goede

samenhang worden gezien ten opzichte van inbreng van taken in de overige RUD's. De contouren van de RUD's en de inbreng van provincietaken zullen wij, in het kader van de beoogde samenwerking van de drie provincies, afstemmen met de provincies Flevoland en Utrecht.

3.6 Ruimte en Wonen

Noord-Holland moet een provincie blijven waarin het goed wonen is. Wij willen dat er meer vraaggestuurd gebouwd en ontwikkeld wordt. Wij gaan daarom onderzoeken wat precies de kwalitatieve en kwantitatieve woningbouwbehoefte van Noord-Holland is en hoe wij die behoefte kunnen opvangen in de provincie. Dit onderzoek kan leiden tot aanpassing van de provinciale Structuurvisie. Wij besteden daarbij aandacht aan leefbaarheid van de kleine kernen.

Wij zullen kritisch kijken naar nieuwe grote woningbouwprojecten. Door de economische crisis en de duidelijk wordende veranderingen in bevolkingsopbouw moeten grote projecten goed worden onderbouwd. De Bloemendalerpolder en Westflank Haarlemmermeer blijven overigens in beeld als grote woningbouwlocaties. Wij gaan verder een verkenning uitvoeren naar mogelijke ontwikkelingen in de plaats van het project Wieringerrandmeer.

Ons college is van mening dat grondbeleid, inclusief aan- en verkoop van gronden, in eerste instantie een aangelegenheid is van lokale overheden. De provinciale organisatie kan zelf uitvoering geven aan het grondbeleid, waarbij het handelen met grond en vastgoed geen doel op zich is, maar een hulpmiddel om provinciale doelen te bereiken. Wij nemen gebiedsontwikkelingsprojecten alleen ter hand op basis van een sluitende businesscase.

Wij zijn er voorstander van om zoveel mogelijk betrokken partijen bij te laten dragen aan de kosten van ruimtelijke opgaven (waaronder wegen). In ieder geval de partijen die economisch voordeel ondervinden van die investeringen.

3.7 Economie, recreatie en toerisme

Wij kiezen voor een regionale benadering bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen in Noord-Holland. Bedrijvigheid in het Noordzeekanaalgebied staat voor ons niet ter discussie. Wat ons betreft mag bestaande bedrijvigheid niet belemmerd worden door nieuw te bouwen woningen. Wij zetten ons in voor de aanleg van de 2e zeesluis bij IJmuiden. De daarvoor gereserveerde middelen blijven beschikbaar.

Bedrijventerreinen moeten wat ons college betreft effectief en efficiënt zijn ingericht. Bij de beoordeling van wensen om bedrijventerreinen uit te breiden willen wij eerst kijken naar de mogelijkheid van herstructurering en naar innovatief en meervoudig grondgebruik van bestaande terreinen. Wij zullen de HIRB in 2012 evalueren en daarna een besluit nemen over eventuele voortzetting.

Wij blijven inzetten op transport over water. Het programma 'Water als economische drager' wordt daarom gecontinueerd.

Wij gaan ontwikkelingen op het gebied van kennis en innovatie steunen. Wij gaan daartoe deelnemen in de Economic Development Board van de metropoolregio

Amsterdam en zetten onze deelname aan het programma Kansenskanon - gericht op innovatie in het MKB - voort. Wij blijven ook een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt stimuleren.

Wij willen de mainportfunctie van Schiphol versterken. De nationale luchthaven is een van de factoren die onze provincie tot een aantrekkelijke vestigingsplaats maakt. Een goede verbinding met de Zuidas is hiervoor een vereiste.

Bevorderen van toerisme en recreatie is een onlosmakelijk deel van het economische beleid. Belangrijk uitgangspunt voor ons is de steden en het platteland bij elkaar te betrekken.

Wij zoeken bovendien naar mogelijkheden om vanuit economische activiteiten een bijdrage te leveren aan het beheer en onderhoud van natuur- en recreatiegebieden. Wij komen met een visie op de waterrecreatie in Noord-Holland en stellen een nieuw programma voor recreatie en toerisme op.

Wij zijn van mening dat sponsoring bijdraagt aan de zichtbaarheid van de provincie en kan worden ingezet om evenementen van economisch belang voor Noord-Holland ondersteunen. Wij zullen echter scherp letten op het bovenregionale karakter van te sponsoren evenementen.

3.8 Landbouw en visserij

De agrarische sector is van groot belang voor de economie en het landschap in Noord-Holland. Wij bieden duidelijkheid over mogelijkheden en beperkingen voor intensieve veehouderijbedrijven. Ook zullen wij ons inspannen om de Floriade 2022 naar Noord-Holland te halen.

Wij gaan de Agriboard verder uitbouwen. De Agriboard beoogt een ketenbenadering van ondernemers, onderzoeks- en onderwijsinstellingen en overheden ter verdere versterking en kennisoverdracht in de agrarische sector.

Wij steunen het initiatief Blueport en andere initiatieven in de 'blauwe economie'.

3.9 Natuur en landschap

In 2011 zullen wij een kaderstellende notitie aan Provinciale Staten aanbieden inzake de herprioritering van de EHS. Wij handhaven de planologische bescherming en ruimtelijke reservering van de door ons in 2010 herijkte Ecologische Hoofdstructuur en nemen deze op in de Structuurvisie.

Per 1 januari 2012 komt het Waddenfonds, via een decentralisatieuitkering, naar de drie Waddenprovincies. Na de decentralisatie van de beheertaak van de Waddenzee naar de provincies zoeken wij naar mogelijkheden om samen met de andere Waddenprovincies te komen tot een interprovinciale structuurvisie.

3.10 Cultuur en media

Spreiding van culturele voorzieningen en behoud van cultuurhistorisch erfgoed behoren nog steeds tot de kerntaken van de Provincie. Op het gebied van cultuureducatie heeft de provincie een rol in de tweedelijnsondersteuning. Wij zullen de verantwoordelijkheid voor de eerstelijns cultuureducatie overdragen aan

gemeenten. Voor wat betreft de subsidiëring van de amateurkunst voorzien wij niet in een uitbreiding van het in de afgelopen periode ingezette beleid.

Het vinden van een herbestemming voor monumenten of het mogelijk maken van andere vormen van gebruik heeft nadrukkelijk onze aandacht. Wij investeren hiermee niet alleen in het behoud van ons cultuurhistorisch erfgoed, maar bieden hiermee ook een economische impuls.

De provincie heeft de verplichting tot instandhouding van tenminste één regionale publieke omroep.

In verband met de bezuinigingen van het Rijk op het provinciefonds hebben wij wel de bijdrage aan de regionale omroep herijkt.

3.11 Jeugdzorg en welzijn

We vinden het belangrijk dat de Noord-Hollandse jeugd kan blijven rekenen op een kwalitatief goede jeugdzorg. Wij zullen daarom zorgen voor een goede overdracht van de jeugdzorg aan de gemeenten. Wij zullen wel nadrukkelijk aandacht vragen bij het rijk om de complete jeugdzorg in één hand te leggen.

Ons college ondersteunt projecten die gericht zijn op de bundeling van kennis en netwerken. Wij willen gemeenten ondersteunen bij de regionale samenwerking op het terrein van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Voortkomend uit ons eigen provinciale sociale agenda stellen de gemeenten in samenspraak met de provincie regionale sociale agenda's op.

3.12 Bestuur en Europa

In de eerste plaats is het aan gemeenten zelf te oordelen of ze over voldoende bestuurskracht beschikken. Gemeenten kunnen de provincie vragen om een bestuurskrachtmeting. Een dergelijk verzoek is echter niet vrijblijvend. De provincie faciliteert samenwerkingsverbanden van gemeenten indien deze vooruit lopen op een gemeentelijke fusie en waar het de wettelijke taak van de provincie betreft.

Indien er investeringsgeld beschikbaar komen uit Europese of vergelijkbare fondsen stellen wij daarvoor cofinanciering beschikbaar. Daartoe maken wij bij voorbaat een reservering in de begroting.

Alleen onder bepaalde voorwaarden neemt de provincie wat ons college betreft taken over van het Rijk. Naar aanleiding van het gestarte onderzoek naar samenwerking tussen en de voordelen van bestuurlijke samenvoeging van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland zal de komende periode gekeken worden naar welke verdere stappen gezet moeten gaan worden.

Wij zijn van mening dat sponsoring bijdraagt aan de zichtbaarheid van de provincie en kan worden ingezet om evenementen van economisch belang voor Noord-Holland ondersteunen.

4 Begrotingsbeleid

De financieel-economische crisis heeft de financiële positie van de provincie Noord-Holland fundamenteel veranderd. Aan de jaren met groeiende financiële ruimte is in de voorbije periode abrupt een einde gekomen.

De robuustheid en houdbaarheid van de provinciale financiën op lange termijn zijn de belangrijkste uitdagingen voor de komende periode.

4.1 Duurzaam Financieel Evenwicht

Ons college hecht aan een begroting die duurzaam financieel in evenwicht is.

De belangrijkste begrotingsregels voor '*Duurzaam Financieel Evenwicht*' zijn.

- Een reëel sluitende begroting voor het begrotingsjaar en een reëel sluitend meerjarenperspectief.
- De risico's die de provincie loopt staan in verhouding tot het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit.
- Realistisch geraamde uitgaven en inkomsten, met een transparant onderscheid tussen incidentele en structurele lasten en baten.

4.1.1 Robuust begrotingsbeleid

Het realiseren van een sluitende begroting voor het begrotingsjaar en het meerjarenperspectief is op dit moment de belangrijkste doelstelling.

Een indicator voor een duurzaam begrotingsbeleid is een positief structureel saldo, dat is geschoond voor de incidentele meevallers en de vermogensinkomsten (rente en dividenden).

Voor de houdbaarheid van de provinciale financiële positie is het belangrijk om op langere termijn een structureel positief saldo te realiseren waarin incidentele dekkingsmiddelen geen bepalende factor zijn.

In de actuele meerjarenraming worden de baten uit provinciefonds, opcenten, rente en dividenden beschouwd als algemeen dekkingsmiddel en structureel geraamd. Uw Staten heroverwegen op dit moment het provinciaal rentebeleid. Een beleidskeuze bij deze heroverweging is de opbrengsten uit vermogen (rente en dividend) niet meer te beschouwen als structureel algemeen dekkingsmiddel, maar als incidenteel algemeen dekkingsmiddel.

4.1.2 Budgettaire discipline

De magere financiële jaren dwingen ons college tot behoedzaam ramen en rekenen en tot efficiënte uitvoering van het provinciale takenpakket.

Realistisch ramen

Bovenal moet de ramingen van projecten, investeringen en begrotingsposten realistisch en goed onderbouwd zijn. Ramingen moeten niet te hoog, maar ook niet te laag zijn. Alleen dan kan een begroting haar kader- en taakstellende functie vervullen. Realistisch begroten betekent ook dat de beoogde doelstellingen en het gewenste prestatieniveau haalbaar zijn.

Behoedzaam indexeren

Het provinciefonds kent in 2011 een accres van nul. Dit houdt in dat Noord-Holland geen compensatie krijgt voor loon- en prijsstijgingen. Omdat de algemene dekkingsmiddelen door het hanteren van deze nullijn achter zullen blijven bij eventuele loon- en prijsstijgingen, is het reëel terughoudend om te gaan met de percentages voor de indexering van de diverse lasten.

Samen trap op, trap af

De indexeringen voor zover die wettelijk of contractueel zijn bepaald, zullen wij koppelen aan de ontwikkeling van het provinciefonds (vooralsnog dus 0%).

Beperkte indexering voor provinciale budgetten

De indexering van de provinciale materiële directe lasten en apparaatskosten, salariskosten, boekjaarsubsidies en budgetten beheer- en onderhoud (vaar)wegen vindt beperkt plaats. Bij een oplopende inflatie kan een beperkte indexering op middellange termijn een korting van uitgavenbudgetten tot gevolg hebben. We zullen de consequenties goed monitoren zodat we eventuele knelpunten tijdig kunnen wegwerken.

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
RTV-NH	<i>trap op trap af</i>	<i>trap op trap af</i>	<i>trap op trap af</i>	<i>trap op trap af</i>
Bijdrage recreatieschappen	<i>trap op trap af</i>	<i>trap op trap af</i>	<i>trap op trap af</i>	<i>trap op trap af</i>
Meerjarige boekjaarsubsidies aan instellingen	0%	0%	0%	0%
Beheer- en onderhoud (vaar)wegen	1%	1%	1%	1%
Materiële directe lasten	1%	1%	1%	1%
Materiële apparaatskosten)	1%	1%	1%	1%
Salariskosten provinciaal personeel (incl. werkgeverslasten)	1%	1%	1%	1%

4.2 Focus op kerntaken

De Provincie Noord-Holland heeft taken op het gebied van ruimtelijke ordening, wonen, milieu, landelijk gebied, water, verkeer en vervoer, cultuurhistorie en regionale economie. Samen te vatten als het ruimtelijk-economisch domein. Daarnaast heeft de Provincie Noord-Holland op dit moment taken op het gebied van de jeugdzorg, cultuur, zorg en welzijn en heeft een verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het lokaal bestuur.

Met de rijksbijdragen uit het provinciefonds en de opbrengsten van rente, dividenden en opcenten op de motorrijtuigenbelasting beschikken provincies over eigen inkomsten. Hiervan is de bestemming niet vooraf vastgelegd. Dit maakt het mogelijk dat de provincies daadwerkelijk een 'open huishouding' voeren: de wet

regelt dat zij op een zelfstandige manier keuzen maken voor het opstellen en uitvoeren van taken, bovenop de wettelijke taken.

De provincie Noord-Holland hecht er aan dat de 'open huishouding' blijft voortbestaan. In de kerntakendiscussie is er daarom voor gekozen een deel van het budget in te zetten voor taken die niet wettelijk zijn en ook niet tot de kerntaken (Lodderstaken) behoren. Die profielkeuze noemen we Ladders-plus. In de meerjarenraming zijn budgetten bepaald voor het leggen van de nodige 'accenten'. Voor de provincie geldt dat deze accenten worden ingezet voor terreinen waar de inzet van de provincie een noodzakelijke bijdrage levert en daarmee een merkbaar verschil maakt.

Additionele kortingen op het provinciefonds zullen wij door extra ombuigingen opvangen. Het gekozen Laddersplusprofiel en de maatschappelijke consequenties zullen wij op dat moment nadrukkelijk in onze afweging betrekken.

4.3 Greep op investeringen en onderhoud

Wij ronden de bestaande investeringsprojecten af. Ondanks de afnemende middelen voor de provincie zullen wij de projecten in het kader van de extra investeringsimpuls en de tweede investeringsimpuls Noord-Holland ongewijzigd voortzetten en afronden.

De laatste jaren is de budgetbehoefte voor investeringen en onderhoud van infrastructuur aanzienlijk toegenomen.

Bij de vaststelling van de kadernota Onderhoud Kapitaalgoederen hebben we aangekondigd actief te zoeken naar efficiencywinst door onder meer bij de planning van investeringsbeslissingen rekening te houden met de onderhoudstoestand; een betere afstemming tussen groot onderhoud, vervangingen en nieuwe investeringen. Dit is te bereiken door een sterke trajectbenadering en door de programmering van het PMI en het PMO te koppelen, waarbij de noodzaak tot uitvoeren van groot onderhoud of vervanging meeweegt in de programmering. Om die reden is op het genormeerde budget voor beheer en onderhoud van de provinciale infrastructuur met ingang van 2011 een korting van 10% toegepast.

4.4 Greep op reserves

De provincie Noord-Holland beschikt over verschillende reserves en voorzieningen die gezamenlijk een aanzienlijk vermogen omvatten. Het is van belang dat op deze reserves en voorzieningen een goede monitoring plaatsvindt en dat er duidelijke en transparante spelregels geformuleerd zijn, opdat het beschikbare vermogen optimaal aangewend kan worden. Met betrekking tot reserves en voorzieningen zijn een aantal bepalingen vastgelegd in de Nota Reserves en Voorzieningen 2010.

Gelet op de financiële positie van de provincie zullen we de beleidsregel *"middelen die aan het einde van een boekjaar vrij besteedbaar zijn, vallen terug naar de algemene middelen"* strikt toepassen.

De investeringsreserves FINH en UNA zitten in de afrondende fase. Er worden in dit kader geen nieuwe projecten gestart. Uit de investeringsreserves FINH en UNA laten wij de restantbudgetten en de niet-verplichte middelen vrijvallen naar de algemene middelen.

5 Financieel perspectief 2011-2015

5.1 Algemene ontwikkelingen

Het nieuwe bestuursakkoord bevat te veel financiële onduidelijkheden, waardoor de provincies dreigen op te draaien voor de tekorten van het Rijk. De provincies moeten in de jaren 2011 tot en met 2013 € 600 miljoen bijdragen aan het groen zoals de realisering van de Ecologische Hoofdstructuur. Onduidelijk is wat er na 2013 gebeurt en in hoeverre de provincies de gevolgen moeten dragen van de bezuinigingen van de Rijksoverheid op Staatsbosbeheer en de Dienst Landelijk Gebied.

Wij hebben aan het Rijk kenbaar gemaakt tegen het voorstel van een wettelijk maximum van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting van 105 te zijn. Weliswaar is Noord-Holland de provincie met de laagste opcenten en worden we hierdoor niet direct geraakt. Echter, het voorstel betekent wel dat het principe van de open huishouding wordt aangetast.

Op het moment van voorbereiding van het actuele financiële perspectief 2011-2015 zijn er nog tal van onduidelijkheden over de financiële consequenties van het bestuursakkoord en over de decentralisatieafspraken.

De grootste hangpunten voor de provincies zijn:

- normeringsystematiek provinciefonds,
- uitname van middelen uit provinciefonds voor de overdracht van jeugdzorg,
- aanscherping van de normering opcenten motorrijtuigenbelasting,
- consequenties van de regionale uitvoeringsdiensten (RUD's),
- decentralisatie met korting van het investeringsbudget landelijk gebied (ILG)
- keuzes in de brede doeluitkering Verkeer en Vervoer (BDU).

5.2 Algemene structurele dekkingsmiddelen

5.2.1 Provinciefonds

De accessen van het provinciefonds zijn nog tot en met het uitkeringsjaar 2011 vastgelegd. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in de decembercirculaire 2010 aangekondigd dat de koppeling van het provinciefonds aan de ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven in 2012 weer in werking treedt.

In de maartcirculaire 2011 deelt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties mee dat er hard gewerkt wordt aan het nieuwe verdeelmodel provinciefonds. Zijn inzet is er nog steeds op gericht om in 2012 de nieuwe verdeling in te laten gaan.

OP 29 maart 2011 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Tweede Kamer geïnformeerd over de hoofdlijnen van de vernieuwing van het verdeelmodel. Op basis van deze globale informatie ramen wij de inkomsten uit het provinciefonds in de meerjarenraming 2011-2015 als volgt.

Meerjarenraming 2011-2015	2011	2012	2013	2014	2015
Actuele raming provinciefonds	111,0	110,9	113,8	113,3	113,3

5.2.2 Opcenten motorrijtuigenbelasting

Het thans geldende tarief van 67,9 opcenten is vastgesteld bij besluit van uw staten van 10 november 2008, nr. 77 (Provinciaal blad 2008/127).

De opbrengst van de opcentenheffing is een algemeen dekkingsmiddel. De totale opbrengst van de opcenten was in de begroting 2011 structureel geraamd op € 189,9 miljoen. Op basis van informatie van de Belastingdienst (maart 2011) is de prognose geactualiseerd en gecorrigeerd naar € 194,8 miljoen.

Meerjarenraming 2011-2015	2011	2012	2013	2014	2015
Raming opcenten begroting 2011	189,9	189,9	189,9	189,9	189,9
Aanpassing opcentenraming n.a.v. correctie rekenmodel belastingdienst	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9
Geactualiseerde raming opcenten	194,8	194,8	194,8	194,8	194,8

Opcentenheffing interprovinciaal vergeleken

De provincie Noord-Holland is sinds 2001 de provincie met het laagste opcententarief.

Provincie	Tarief per 1 april 2010
Noord-Holland	67,9
Zeeland	69,3
Noord-Brabant	71,6
Utrecht	72,6
Flevoland	75,7
Overijssel	78,5
Groningen	79,1
Friesland	81,7
Drenthe	82,3
Gelderland	82,7
Limburg	83,6
Zuid-Holland	95,0

Overzicht van de ontwikkeling van het opcententariaf

- In 2007 is het opcententariaf verhoogd met 10,7 opcenten voor het dekken van de extra investeringsimpuls (EXIN-H).
- In 2008 is het opcententariaf verhoogd met 0,5 opcent naar aanleiding van het collegeprogramma.
- In 2009 is het opcententariaf verhoogd met 4 opcenten voor het dekken van de tweede investeringsimpuls (TWIN-H).
- In 2010 is besloten de middelen uit de verkoop van NUON te storten in de EXIN-H en TWIN-H reserves. Door deze storting is de opcentenopbrengst van 14,7 opcenten, € 41 miljoen structureel, vrijgevallen naar de algemene middelen (exploitatiebegroting).

5.3 Algemene incidentele dekkingsmiddelen

5.3.1 Dividenden

In de meerjarenraming 2011-2015 is de raming van de dividendopbrengst als volgt.

Meerjarenraming 2011-2015	2011	2012	2013	2014	2015
Actuele raming dividenden	16,0	13,2	15,8	11,7	11,7

5.3.2 Renteresultaat

In de meerjarenraming 2011-2015 is de raming van het renteresultaat op dit moment als volgt.

Meerjarenraming 2011-2015	2011	2012	2013	2014	2015
Actuele raming renteresultaat	26,2	23,7	23,7	23,7	23,7

Op dit moment ligt er bij Provinciale Staten een discussienotitie Rente voor, waarin twee aspecten van het provinciaal rentebeleid worden heroverwogen.

- de voor- en nadelen van interne rentetoekening en de handelwijze rondom gedeelde rente bij investeringen en participaties;
- de inzet van de renteopbrengsten als structureel algemeen dekkingsmiddel.

De besluitvorming van Provinciale Staten over het provinciaal rentebeleid zullen wij verwerken in de begroting 2012.

5.4 Het rekeningresultaat over 2010

Het netto rekeningresultaat over 2010 bestaat uit een brutoresultaat minus de toevoegingen en onttrekkingen aan specifieke bestemmingsreserves op basis van (eerdere) besluitvorming.

Het brutoresultaat over 2010 is € 109 miljoen nadelig. Na mutatie van de bestemmingsreserves resulteert dit in een positief netto rekeningresultaat van € 26,8 miljoen.

Conform de provinciale financiële beleidsregels wordt het netto rekeningresultaat toegevoegd aan de algemene reserve (saldireserve).

Aan uw staten wordt bij de vaststelling van de jaarstukken voorgesteld uit het resultaat € 5 miljoen te oormerken voor een investeringsbijdrage aan een brug te Muiden.

5.5 De algemene reserve en het weerstandsvermogen

De algemene reserve bestaat per 1 januari 2010 alleen uit de saldireserve. De hoogte van de algemene reserve bedraagt minimaal 25% van de structurele algemene dekkingsmiddelen van de laatst bekende jaarrekening en dient toereikend te zijn om de risico's van de exploitatie te kunnen afdekken (tenminste gelijk aan het nettorisicobedrag). Het bedrag dat daar bovenop in de algemene reserve aanwezig is, wordt beschouwd als het surplus van de algemene reserve en is vrij beschikbaar.

De omvang van de structurele algemene dekkingsmiddelen was in de jaarrekening 2010 € 389,2 miljoen, zodat 25% overeenkomt met € 97,3 miljoen. Het nettorisicobedrag uit de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement (jaarrekening 2010) bedraagt € 166 miljoen.

De omvang van de algemene reserve (saldireserve) is ultimo 2010 € 227,7 miljoen. Het surplus in de algemene reserve is € 61,7 miljoen (€ 227,7 miljoen minus € 166 miljoen).

Na toevoeging van het rekeningresultaat 2010 (€ 26,8 miljoen) is de omvang van de algemene reserve € 254,5 miljoen. Het surplus vóór bestuurlijke geplande onttrekkingen is dan € 88,5 miljoen (€ 254,5 miljoen minus € 166 miljoen).

Het surplus in de algemene reserve na de geplande bestuurlijke onttrekkingen en stortingen bedraagt € 29,7 miljoen (*zie onderstaand overzicht*).

Bestuurlijke geormerkte bedragen

- In de algemene reserve is door Provinciale Staten € 62,4 miljoen bestuurlijk geormerkt voor het vervroegd afschrijven van activa met een maatschappelijk nut (€ 29,7 miljoen bij najaarsnota 2008) en voor het sluitend maken van de begroting 2011 (€ 12,1 miljoen + € 20,6 miljoen).
- Voor het storten van middelen in de Reserves Uitgestelde Intenties en de Reserve Collectief Particulier Opdrachtgeverschap is € 5,6 miljoen geormerkt.
- Het college van GS heeft uw Staten voorgesteld € 5 miljoen te reserveren voor de investeringsbijdrage aan de bouw van een brug te Muiden.

Naast de bestuurlijk geormerkte bedragen voor onttrekkingen aan de algemene reserve zijn in 2011 ook stortingen ad. € 14,2 miljoen gepland. Deze stortingen betreffen het terugstorten van RUI-gelden bij vaststelling van de jaarrekening

2010 (€ 5 miljoen) en de vrijval van een deel van de Escrow-rekening Verkoop NUON (€ 9,2 miljoen).

Overzicht algemene reserve

Algemene reserve	Bedrag
	€ x miljoen
Stand ultimo 2010	227,7
Toevoegen van het rekeningsresultaat 2010	26,8
Stand na jaarrekening 2010	254,5
Benodigd minimum voor het afdekken van het netto risico	166
Surplus in de algemene reserve na jaarrekening 2010	88,5
Bestuurlijk geormerkte onttrekkingen:	73
• Vervroegd afschrijven van activa met maatschappelijk nut	29,7
• Sluitend maken van begroting 2011 (12,1 mln + 20,6 mln)	32,7
• Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (Provinciefonds 2008)	0,6
• Investeringsbijdrage aan brug te Muiden	5
• RUI 2010	5
Surplus minus bestuurlijk geormerkte onttrekkingen	15,5
Geplande stortingen 2011:	14,2
• Terugstorten RUI 2010 bij vaststelling Jaarrekening 2010	5
• Vrijval Escrow NUON jaarschijf 2011	9,2
Surplus na stortingen 2011	29,7

6 Meerjarenraming 2011-2015

In het coalitieakkoord, 'Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst' is het financieel kader 2011-2015 herijkt.

6.1 Geactualiseerde meerjarenraming 2011-2015

De geactualiseerde meerjarenraming ziet er als volgt uit.

Meerjarenraming 2011-2015	2011	2012	2013	2014	2015
Bedragen in € miljoen					
Saldo meerjarenraming 2011-2015	0,00	0,00	0,00	1,80	1,40
Aanpassing raming Provinciefonds o.b.v. "brief Donner"	-	2,50	5,00	5,00	5,00
Aanpassing opcentenraming n.a.v. correctie rekenmodel belastingsdienst	4,90	4,90	4,90	4,90	4,90
Vervroegd aflossen lening Waterschapsbank ad. € 50 mln	-4,50	2,15	2,10	2,05	2,00
Meerjarenraming 2011-2015 na actualisering	0,40	9,55	12,00	13,75	13,30

6.2 Herijking Financieel kader 2011-2015 in coalitieakkoord

In het coalitieakkoord is het financieel kader 2011-2015 als volgt herijkt.

Meerjarenraming 2011-2015					
Bedragen in € miljoen	2011	2012	2013	2014	2015
Stelposten					
Verhogen stelpost macro-economische tegenvallers	-	-7,0	-7,0	-14,0	-14,0
Efficiencykorting					
Efficiencykorting op de beïnvloedbare directe uitgaven	-	3,00	3,00	3,00	3,00
Efficiencykorting beleidsaccenten	-	0,99	0,99	0,99	0,99
Efficiencykorting RTV-NH	-	1,50	1,50	1,50	1,50
Efficiencykorting apparaatskosten	-	1,00	1,50	2,00	2,50
Incidentele ruimte reserves					
Incidentele vrijval Algemene reserves	99,40	-	-	-	-
Incidentele vrijval uit Investeringsreserves	166,70	-	-	-	-
Structurele ruimte					
Vrijval Rentelasten door gefaseerd participatiefonds Duurzame Energie [groeien naar 85 miljoen]	2,40	1,90	1,40	0,90	0,90
Vrijval kapitaallasten door vervroegd afschrijven van activa	-197,20	23,00	23,00	23,00	23,00
Saldo meerjarenraming 2011-2015 na herijking financieel kader coalitieakkoord	71,70	33,94	36,39	31,14	31,19

Efficiencykorting

Door minder inhuur realiseren wij een efficiencykorting op het apparaatskostenbudget van € 1 miljoen 2012, olopend tot € 2,5 miljoen in 2015.

Wij realiseren een efficiencykorting van 10 % op de beïnvloedbare directe uitgaven, de budgetten voor beleidsaccenten kaderbrief 2011 (voor zover niet meegenomen in de beïnvloedbare directe uitgaven) , de bijdrage aan RTV-NH vanaf 2012.

De efficiencykortingen op de beïnvloedbare directe uitgaven en op de beleidsaccenten kaderbrief 2011 zijn geraamd op respectievelijk € 3.000.000 en € 985.700. In totaal gaat het om een bedrag van € 3.985.700.

De uitwerking van deze efficiencykortingen ziet er per programma/ portefeuille als volgt uit.

Programma/ Portefeuille	2012	2013	2014	2015
Programma 1				
Geldhof	2.700	2.800	2.800	2.800
Sweet	67.400	68.200	68.000	68.000
Remkes	91.600	92.700	92.500	92.500
Programma 2				
Post	596.800	601.400	598.400	598.400
Programma 3				
Geldhof	167.400	128.200	127.800	127.800
Programma 4				
Bond	219.000	222.200	221.300	221.300
Talsma	312.000	319.000	329.700	329.700
Programma 5				
Bond	511.200	517.700	516.000	516.000
Geldhof	42.700	43.400	43.100	43.100
Sweet	13.700	13.900	13.800	13.800
Talsma	451.200	457.500	455.800	455.800
Van Run	540.000	547.600	545.600	545.600
Programma 6				
Sweet	959.500	960.000	959.900	959.900
Programma 7				
Post	10.500	11.100	11.000	11.000
Totaal:	3.985.700	3.985.700	3.985.700	3.985.700

Incidentele ruimte in reserves

Algemene reserve: incidentele vrijval

Uit de algemene reserve laten wij een bedrag van € 99,4 miljoen vrijvallen. € 69,7 miljoen kan vrijvallen door een lager netto-risicobedrag in relatie tot de besluitvorming over het project Wierringerrandmeer. De overige € 29,7 miljoen is het vrijvallen van het geormerkte bedrag voor versneld afschrijven.

Investeringsreserves: incidentele vrijval

Uit de reserve UNA laten wij een restantbedrag van €16,7 miljoen en het geormerkte bedrag van € 34 miljoen voor Zeepoort IJmuiden vrijvallen.

Uit de reserve Actieprogramma 2010 laten wij het geormerkte bedrag van € 21 miljoen voor Zeepoort IJmuiden en het budget voor grondontwikkeling van € 20 miljoen vrijvallen.

Uit de reserve EXIN-H laten wij het geormerkte bedrag van € 75 miljoen voor Zuidas Amsterdam vrijvallen.

Participatiefonds Duurzame Energie

De realisatie van het participatiefonds Duurzame Energie voeren wij gefaseerd uit. Hierdoor zijn de rentelasten lager dan oorspronkelijk voorzien.

6.3 Nieuw Beleid Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord zijn voor voorstellen Nieuw Beleid en investeringsvoorstellen onderstaande middelen ter beschikking gesteld. Deze voorstellen zullen wij verwerken in de begroting 2012 en de meerjarenraming 2013-2015.

<i>Nieuw Beleid College 2011-2015</i>					
Bedragen in € miljoen	2011	2012	2013	2014	2015
Nieuw Beleid 2011-2015 (zie onderstaande tabel)	71,65	7,80	7,87	7,87	7,87
Infrastructuurfonds: investering en onderhoud (zie onderstaande toelichting)	-	23,00	23,00	23,00	23,00
Saldo meerjarenraming 2011-2015 na Nieuw Beleid Coalitieakkoord	0,05	3,14	5,52	0,27	0,32

6.3.1 Nieuw Beleid 2011-2015

Nieuw Beleid	2011	2012	2013	2014	2015
Fietsimpuls en ambities na 2012	10.000.000				
Openbaar Vervoer	15.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
24-uurs-brugbediening	8.000.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Zuidtangenttak Amstelveen-Uithoorn		400.000	400.000	400.000	400.000
Aanleg van de oosttak van de Zuidtangent (Hoofddorp-Aalsmeer/Uithoorn)		1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Consequenties wijziging archiefwet		300.000	615.000	615.000	615.000
Archeologisch Depot	5.000.000				
Continueren Programma 'Water als economische drager' (WED)	3.500.000				

Nieuw Beleid	2011	2012	2013	2014	2015
Kleinschalige pilot zelfvoorzienende zoetwaterberging	500.000				
Cofinanciering Waddenzee		1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Internationale Marketing en Acquisitie	400.000				
Floriade 2022; bidbook	250.000				
Agenda Recreatie en Toerisme		500.000	500.000	500.000	500.000
EHS:beheer en onderhoud		1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000
Investeringen om herijkte EHS te vervolmaken (<i>in het licht van de brief van Bleker</i>)	10.000.000				
Anna's Hoeve: aanleg van vrij liggende HOV-infrastructuur tussen Huizen en Hilversum	10.000.000				
Afschaffen van de wachtgeldregeling voor Statenleden (gefaseerd)		-250.000			
Cofinanciering Europese programma's	5.800.000				
Extra impulsprogramma digitalisering provinciale organisatie	2.500.000				
Bestuurskracht gemeenten		150.000	150.000	150.000	150.000
Profiel en taken Griffie	500.000	500.000			
Totaal	71.650.000	7.800.000	7.865.000	7.865.000	7.865.000

6.3.2 Infrastructuurfonds Mobiliteit

Versneld afschrijven

Wij schrijven in 2011 de materiële vaste activa (investeringen in wegen en vaarwegen) versneld af. Op de balans staat een bedrag van € 260 miljoen aan materiële vaste activa (ultimo jaarrekening 2010).

Door vrijval van een aantal geormerkte bedragen uit de algemene reserve en de investeringsreserves EXIN-H, UNA en AP2010 voorzien wij hiervoor een bedrag van € 197,2 miljoen in 2011.

Middelen voor versneld afschrijven	€ mln
Reserve EXIN-H: vrijval Zuidas	75
Reserve UNA: vrijval Zeepoort IJmuiden (34 mln) ; AP2010: vrijval Zeepoort IJmuiden (21 mln)	55
Algemene reserve: geoormerkt bedrag versneld afschrijven	29,7
Reserve AP 2010 - Budget voor grondontwikkeling	20
Bijdrage t.l.v. algemene middelen	17,5
Totaal	197,2

In de periode 2011-2014 zullen wij elk jaar het rekeningresultaat benutten voor het versneld afschrijven van de materiële vaste activa, zodat eind 2014 de gehele boekwaarde (€ 260 miljoen) is afgeschreven.

Investeren, beheren en onderhouden Infrastructuur

Door het versneld afschrijven van de materiële vaste activa realiseren een jaarlijks vrijval van kapitaallasten van € 23 miljoen in 2012, oplopend naar € 28 miljoen in 2015.

Deze vrije ruimte gebruiken wij voor een Infrastructuurfonds Mobiliteit van ruim € 300 miljoen en dekken hiermee de investering- en onderhoudskosten.

Investeren in Zuidas en Zeepoort

Tevens gebruiken wij deze vrije ruimte om de komende jaren een investeringsbedrag voor de Zuidas-Amsterdam en Zeepoort-IJmuiden op te bouwen. De investeringen ten laste van het infrastructuurfonds Mobiliteit bedragen hierdoor €430 miljoen.

Project 'Zuidas - Amsterdam'

Voor de provinciale bijdrage aan het investeringsproject 'Zuidas - Amsterdam' storten wij ieder jaar een restant van de vrijgevallen kapitaallasten in het Infrastructuurfonds Mobiliteit, zodat in de tweede helft van het volgende decennium € 75 miljoen beschikbaar is.

Project 'Zeepoort - IJmuiden'

Voor de provinciale bijdrage aan het investeringsproject 'Zeepoort IJmuiden' storten wij ieder jaar een restant van de vrijgevallen kapitaallasten in het Infrastructuurfonds Mobiliteit, zodat bij de start van het project de benodigde € 55 miljoen beschikbaar is.